

Równania różniczkowe.

1. Rozwiązać równanie o rozdzielonych zmiennych: a) $y' = -y \cdot \sin x$ b) $y' - \frac{xy}{x^2 + 1} = 0$.
2. Znaleźć całki szczególne równań (rozdzielone zmienne), spełniające podane obok warunki początkowe:
a) $y' - \frac{xy}{x^2 + 2} = 0$, $y(2) = 2$ b) $(x^2 - 2)y' - 2xy = 0$, $y(0) = -2$ c) $y' + y \operatorname{tg} x = y$, $y(\pi) = 2$.
3. Rozwiązać poniższe równania, stosując podstawienie $u = \frac{y}{x}$, sprowadzające te równania do rozdzielonych zmiennych: a) $xy' = y + \sqrt{x^2 - y^2}$ b) $y' = \frac{2xy}{x^2 - y^2}$ c) $xy' = y + e^x$
4. Rozwiązać równanie liniowe: a) $y' - 2xy = x$ b) $y' - \frac{2y}{x+1} = (x+1)^3$ c) $y' + \frac{2xy}{1-x^2} = x+1$
d) $y' \cos x - y \sin x = 1$
5. Znaleźć całkę szczególną $y' + \operatorname{tg} x \cdot y = \sin 2x$ spełniającą warunek $y(0) = 1$.

Rozwiązania niektórych zadań:

2. b) $(x^2 - 2)y' - 2xy = 0$ $y' - \frac{2xy}{x^2 - 2} = 0$, $\frac{dy}{dx} = \frac{2xy}{x^2 - 2}$, $\frac{dy}{y} = \frac{2x}{x^2 - 2} dx$, po scałkowaniu:

$\ln|y| = \ln|x^2 - 2| + \ln|C|$, $y = C(x^2 - 2)$. Z warunku pocz.: $-2 = C(0 - 2)$, więc $C = 1$. Szukaną całką jest:
 $y = x^2 - 2$.

3. a) $xy' = y + \sqrt{x^2 - y^2}$, $y' = \frac{y}{x} + \frac{\sqrt{x^2 - y^2}}{x}$, $y' = \frac{y}{x} + \sqrt{1 - \frac{y^2}{x^2}}$, podstawienie: $u = \frac{y}{x}$, $y' = u + u'x$,

$u + u'x = u + \sqrt{1 - u^2}$, $\frac{du}{dx} \cdot x = \sqrt{1 - u^2}$, $\int \frac{du}{\sqrt{1 - u^2}} = \int \frac{dx}{x}$, stąd $\arcsin u = \ln|Cx|$, więc $y = x \sin \ln|Cx|$ jest rozwiązaniem ogólnym.

4. c) $y' + \frac{2xy}{1-x^2} = x+1$, $\frac{dy}{dx} = \frac{2xy}{x^2-1}$, $\int \frac{dy}{y} = \int \frac{2x}{x^2-1} dx$, $\ln|y| = \ln|x^2-1| + \ln|C|$, $y = C(x^2-1)$.

Uzmienniamy stałą: $y = D(x)(x^2 - 1)$, $y' = D'(x)(x^2 - 1) + D(x) \cdot 2x$. Wstawiamy do równania:

$$D'(x)(x^2 - 1) + D(x) \cdot 2x + \frac{2x \cdot D(x)(x^2 - 1)}{1 - x^2} = x + 1, D'(x)(x^2 - 1) = x + 1, D'(x) = \frac{x+1}{x^2-1}, D'(x) = \frac{1}{x-1},$$

$$D(x) = \ln|x-1| + C, \text{ stąd } y = C(x^2 - 1) + \ln|x-1| \cdot (x^2 - 1).$$

5. $y' + \operatorname{tg} x \cdot y = \sin 2x$, najpierw znajdujemy rozwiązanie ogólne. Równanie jednorodne: $y' + \operatorname{tg} x \cdot y = 0$,

$$y' = -\operatorname{tg} x \cdot y, \frac{dy}{y} = -\operatorname{tg} x dx, \int \frac{dy}{y} = \int (-\operatorname{tg} x dx), \ln|y| = \ln|\cos x| + \ln|C|, \ln|y| = \ln|C \cdot \cos x|, y = C \cos x.$$

Uzmienniamy stałą: $y = D(x) \cos x$, $y' = D'(x) \cos x - D(x) \cdot \sin x$. Wstawiamy do równania:

$$D'(x) \cos x - D(x) \cdot \sin x + \operatorname{tg} x \cdot D(x) \cos x = \sin 2x, D'(x) \cos x = \sin 2x, \text{ ale } \sin 2x = 2 \sin x \cos x, \text{ więc}$$

$$D'(x) \cos x = 2 \sin x \cos x, \text{ stąd } D(x) = 2 \int \sin x dx, D(x) = -2 \cos x + C, \text{ zatem } y = (-2 \cos x + C) \cos x,$$

rozwiązaniem ogólnym jest $y = C \cos x - 2 \cos^2 x$. Warunek początkowy: $y(0) = 1$, czyli $x = 0, y = 1$,

$$1 = C \cos 0 - 2 \cos^2 0, C = 1 + 2 \cos^2 0, C = 3. \text{ Szukana całka: } y = 3 \cos x - 2 \cos^2 x.$$